

Budget och mål 2027

Ekonomisk plan 2028-2030

1. Vår Framtids politiska utskott har ordet

Budget 2027 är ett vägval för Ånge kommun. Vi står i ett nytt läge där framtidstro, nya etableringar och utvecklingsmöjligheter skapar förutsättningar som kommunen länge har saknat. Samtidigt är verkligheten tydlig. Ekonomin är fortsatt pressad, investeringsbehoven stora och verksamheterna står inför omfattande utmaningar de kommande åren.

Vi kan inte bygga budgeten på förhoppningar om framtida intäkter. Det ansvar vi tar idag avgör hur stark kommunen står imorgon.

Mycket behöver göras redan nu. Kommunen behöver anpassa organisationen till dagens och morgondagens förutsättningar, stärka ekonomistyrningen och prioritera tydligare. Det handlar inte om att göra mindre för sakens skull, utan om att skapa verksamheter med högre kvalitet, bättre långsiktig hållbarhet och större nytta för invånarna.

Tillväxt handlar inte bara om nya jobb och investeringar. Ett samhälle växer när människor vill leva sina liv där. Därför behöver Ånge kommun erbjuda trygga och hållbara skolmiljöer, en välfärd som fungerar i vardagen, attraktiva boendemiljöer och ett starkt förenings- och kulturliv. Det är genom kvalitet, gemenskap och framtidstro som kommunen blir attraktiv för både nuvarande och framtida invånare.

Samtidigt måste kommunen bli bättre på att använda sina resurser smartare. Genom digitalisering, effektivare arbetssätt och tydligare prioriteringar kan mer resurser gå till kärnverksamheterna. Varje skattekrona ska användas ansvarsfullt och där den gör störst skillnad.

Budget 2027 är därför inte en budget som lovar enkla lösningar. Det är en budget som tar ansvar för verkligheten samtidigt som den pekar framåt. Vi behöver fatta beslut idag som gör kommunen starkare på sikt, även när de är svåra.

Ånge har stora möjligheter framför sig. Men framtiden byggs inte av löften eller tillfälliga medvindar. Den byggs genom ansvarstagande, långsiktighet och viljan att utveckla kommunen tillsammans.

En budget är inte bara siffror. Den visar vilken riktning vi väljer för Ånge kommun och vilket samhälle vi vill bygga för framtiden.

/ Vår Framtids politiska utskott

4 Mål 2027

Genom att fokusera på dessa mål kan Ånge kommun skapa en attraktiv och hållbar miljö för nuvarande och framtida invånare, vilket bidrar till en ökad befolkning och en blomstrande kommun. För att ett mål som har flera mätpunkter ska anses uppnått krävs att alla är uppfyllda.

4.1. Ett tryggt, jämlikt och tillgängligt Ånge för alla

Vi ska bygga en kommun där alla, oavsett ålder, bakgrund eller funktionsförmåga, har tillgång till trygghet, god välfärd och meningsfulla sammanhang. Det gäller i skolan, äldreomsorgen, arbetslivet och fritiden. Tidiga insatser, socialt stöd och tillgängliga miljöer är grunden för att ingen ska lämnas efter.

Indikatorer:

- Andelen elever som når kunskapskraven i låg-, mellan- och högstadiet ska öka
- Könsfördelningen i ledande befattningar och politiska uppdrag ska vara jämställd
- Andelen kommunala lokaler som uppfyller tillgänglighetskrav ska öka

4.2. En stark välfärd som håller i längden

Vi ska utveckla utbildning, vård och omsorg med fokus på kvalitet, långsiktighet och människors faktiska behov. Det kräver satsningar på personal, ledarskap, kontinuitet och samverkan – men också tydliga prioriteringar, effektivt resursutnyttjande och en organisation som ger stöd på rätt nivå.

Indikatorer:

- Brukarbedömning inom äldreomsorg och hemtjänst avseende bemötande, förtroende och trygghet ska öka (Kolada)
- Andelen medarbetare som upplever att de har förutsättningar att utföra sitt uppdrag ska öka (medarbetarenkät)
- Andelen investeringar inom skola, vård och omsorg som genomförs inom budget och tidsram ska öka

4.3. En kommun som växer genom inflytande, kultur och gemenskap

Vi vill bygga ett levande och inkluderande Ånge genom att stärka civilsamhället, föreningslivet, kulturlivet och ungas möjligheter till inflytande. När vi skapar utrymme för idéer, engagemang och möten i hela kommunen lägger vi grunden för lokal utveckling, framtidstro och gemenskap. Det gör Ånge till en plats där fler vill bo, delta och bidra.

Indikatorer:

- Andel ungdomar som deltar i organiserad fritid ska öka (föreningsdata eller enkät)
- Nöjdhet med kulturskolan och fritidsgårdar ska öka (enkät)
- Antal genomförda dialoger och samråd med civilsamhället ska öka

- Andel bidrag som riktas till aktiviteter snarare än fasta kostnader ska öka (mått på aktivitet och öppenhet i föreningslivet)

4.4. Hållbar tillväxt och ansvarstagande samhällsplanering

Vi ska växa smart, klimatsmart och lokalt förankrat. Det innebär att vi planerar för nya bostäder, trygg infrastruktur, energieffektivitet och skydd av naturresurser – men också att vi prioriterar investeringar som sparar pengar och stärker samhällsnyttan på sikt.

Indikatorer:

- Andel av vägnätet i godtagbart skick enligt senaste besiktning ska öka
- Genomförandegrad av investeringsbudget inom samhällsbyggnadsområdet ska öka
- Andel unga (20–35 år) som bor kvar eller väljer att återvända eller etablera sig i kommunen ska öka

4.5. En modern och effektiv organisation med fokus på nytta

Vi ska vara en professionell arbetsgivare och en effektiv kommunal organisation – snabb, samordnad och inriktad på att hitta lösningar. Det kräver minskad byråkrati, digitalisering, kloka stödresurser och en inre kultur som bygger på tillit, lärande och tydligt ansvar – från ledning till vardag.

Indikatorer:

- Andel medarbetare som uppger att de har förutsättningar att göra ett bra jobb ska öka (medarbetarenkät)
- Invånarnöjdhet i kontakt med kommunen ska öka (t.ex. svarstider, tillgänglighet, bemötande)
- Antal invånare som använder kommunens digitala tjänster regelbundet ska öka
- Andel kommunala ärenden som hanteras digitalt eller automatiserat, inklusive e-tjänster och interna processer ska öka.

4.6. En öppen demokrati som håller vad den lovar

Vi ska utveckla demokratin med transparens, dialog och tydlig politisk styrning. Genom AI-textade sändningar, medborgardialoger, uppföljningsbar budget och starkare roll för det politiska ledarskapet visar vi att demokratin i Ånge är levande, tillgänglig och resultatinriktad.

Indikatorer:

- Andel motioner och medborgarförslag som både beslutas och verkställs inom 18 månader ska öka
- Andel beslut med tydlig diarieföring, handlingar och underlag publicerade digitalt ska öka
- Andel invånare som uppger förtroende för kommunens politiska ledning ska öka
- Antal ärenden där beslut föregås av konsekvensanalys eller invånarperspektiv ska öka

7 Ekonomiska förutsättningar

7.1.1 Långfristiga skulder och självfinansieringsmål

Totalt hade kommunen vid årsskiftet en långfristig skuld på 453,2 miljoner vilket är en ökning med 78,0 miljoner jämfört med 2024. För 2026 är redan nu beslutat om lån upp till 105 miljoner ytterligare. ÅFA har långfristiga skulder på 528,5 miljoner vilket är en ökning med 83,4 miljoner sedan 2024. Ånge Energi har 45,1 miljoner i långfristiga skulder vilket är en minskning med 3,5 miljoner sedan 2024. Kommunens andel av i Ångefallen Kraft AB:s långfristiga skulder 0,0 miljoner. De långfristiga låneskulder är under 2025 omvandlat till villkorat aktieägartillskott (källa: årsrapport 2025).

Ytterligare lån för både kommunen och bolagen kommer att tillkomma, och skulderna ökar, samtidigt som inga åtgärder vidtas när resultaten äts upp under budgetåret.

Kommunen står inför stora investeringsbehov under kommande år, både för att säkerställa välfärdens kvalitet och för att möjliggöra fortsatt utveckling och attraktivitet. Investeringar inom skola, vård, omsorg, infrastruktur och samhällsmiljö är nödvändiga, men behöver genomföras med långsiktig ekonomisk hållbarhet och god kostnadskontroll.

För att undvika att investeringstakten leder till en alltför hög skuldsättning behöver kommunen ha hållbara resultatnivåer över tid. Målsättningen är därför att successivt stärka soliditeten i kommunkoncernen genom ansvarsfull ekonomisk styrning och tydliga prioriteringar mellan olika investeringar.

Investeringar ska därför utgå från samhällsnytta och långsiktighet. Möjligheter till statliga bidrag och EU-stöd bör alltid utredas i syfte att minska lånebehovet. I vissa fall kan det vara klokt att samordna investeringar med angränsande kommuner för att dela på kostnader.

En långsiktigt starkare soliditet ger kommunen bättre ekonomisk motståndskraft och större möjligheter att möta framtida behov utan att skjuta över kostnader på kommande generationer.

7.1.2 Tidigare budgetbeslut påverkar förutsättningarna inför 2027

Små ekonomiska marginaler och ökande skuldsättning

Ånge kommun har en ansträngd ekonomi. Bokslutet för 2025 visar ett resultat på -0,1 miljoner kronor, vilket i praktiken innebär att pengarna precis räckte, men utan något överskott. Det är långt ifrån vad som var planerat. Budgeten byggde på ett överskott på 11,9 miljoner kronor, trots att kommunen hade behövt betydligt starkare resultatnivåer för att långsiktigt klara investeringar, stärka soliditeten och minska behovet av upplåning.

Utfallet blev alltså nära noll. Även efter justering för jämförelsestörande poster uppgår resultatet endast till omkring 8 miljoner kronor. Det visar att budgeten redan från början byggde på för små marginaler och att den ekonomiska styrningen därefter inte varit tillräcklig för att hålla kostnadsutvecklingen under kontroll.

Kommunen klarar balanskravet, alltså lagens minimikrav, men bara genom att använda 9,8 miljoner kronor från tidigare sparade medel. Utan det hade resultatet varit negativt.

Hög investeringstakt och ökande skulder

Samtidigt fortsätter investeringarna att ligga på höga nivåer. Under 2025 investerade kommunen 53 miljoner kronor och hela kommunkoncernen 199,1 miljoner kronor. För att klara detta ökade låneskulden med omkring 100 miljoner kronor under året.

Det innebär att investeringarna till stor del finansieras med lån samtidigt som resultaten är för svaga för att bygga upp en stabil ekonomi. Kommunen har under flera år haft en utveckling där kostnader, investeringar och upplåning inte stått i proportion till den långsiktiga betalningsförmågan.

Samtidigt finns andra utmaningar. Befolkningen minskar och blir äldre, vilket ökar trycket på välfärden. Sjukfrånvaron är fortsatt hög, vilket påverkar både verksamhet och kostnader. Sammantaget innebär detta att kommunen går in i budgetarbetet för 2027 med små ekonomiska marginaler och ett betydligt större behov av prioriteringar och långsiktigt ansvarstagande.

Extraintäkter döljer den underliggande ekonomin

Kommunens prognostiserade resultat för 2026 är 17 miljoner kronor, vilket vid första anblick kan uppfattas som starkare än budgeterade 10,7 miljoner kronor. Men förbättringen beror till stor del på att kommunen fått 13,7 miljoner kronor mer i vindkraftsbidrag än budgeterat.

Om kommunen samtidigt hade haft intäkter och kostnader i nivå med budget skulle resultatet ha uppgått till cirka 24,4 miljoner kronor. I stället prognostiseras resultatet till 17 miljoner kronor. Det innebär att kommunen totalt sett har ett negativt utfall på omkring 7,4 miljoner kronor jämfört med budget i övriga delar av ekonomin, både genom högre kostnader och lägre intäkter.

Det betyder att den positiva prognosen inte främst är ett resultat av en starkare underliggande ekonomi, utan att extra intäkter från vindkraft till stor del väger upp ett försämrat ekonomiskt läge i andra delar av kommunen. Det är därför viktigt att inte dra slutsatsen att kommunens ekonomi nu är långsiktigt stabil.

SKR:s analys är fortfarande aktuell

SKR beskrev tidigare Ånge som en kommun med "för stor kostym och för lite muskler", där kostnadsnivåerna varit höga i förhållande till den ekonomiska styrkan. Sedan dess har utvecklingen snarare gått åt fel håll än mot en starkare ekonomi. Resultaten har varit för svaga samtidigt som investeringstakten varit hög och låneskulden ökat kraftigt.

För att vända utvecklingen krävs mer realistiska budgetar, tydligare prioriteringar och en investeringstakt som bättre anpassas efter kommunens faktiska ekonomiska bärkraft. Det räcker inte att lägga budgetar som ser bra ut på papperet – de måste också hålla över tid.

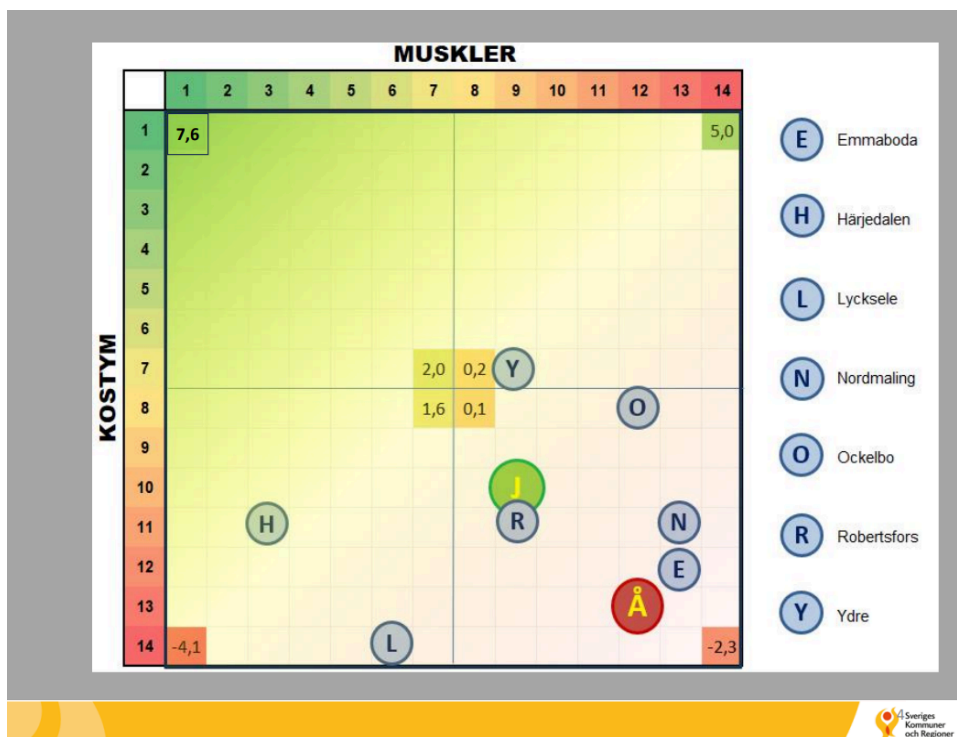

Bild från SKRs rapport - ekonomisk analys av Ånge Kommun

För att vända utvecklingen krävs mer realistiska budgetar, tydligare prioriteringar och en investeringstakt som bättre anpassas efter kommunens faktiska ekonomiska bärkraft. Det räcker inte att lägga budgetar som ser bra ut på papperet – de måste också hålla över tid.

7.4.1 Ekonomisk framåtblick

SKR:s ekonomiska analys visar att Ånge har en hög nettokostnadsavvikelse, särskilt inom den sociala sektorn, och att kostnadsnivåerna ligger högt jämfört med liknande kommuner. Samtidigt har utvecklingen delvis gått åt rätt håll de senaste åren, men arbetet är långt ifrån klart.

En viktig del framåt är att minska administrationen och förenkla arbetsflöden genom digitalisering och automatisering. Det kan frigöra resurser till kärnverksamheterna, som skola och omsorg, utan att kvaliteten försämras. Arbetet med att minska sjukfrånvaron är också avgörande, både för ekonomin och för att skapa en mer hållbar arbetsmiljö.

Samtidigt finns det också saker som kan förändra utvecklingen framåt. Etableringar vid Site Alby Östra, kriminalvårdens återkomst i Viskan, satsningar i Ljungaverk och utvecklingen inom näringslivet kan på sikt skapa fler arbetstillfällen och bidra till inflyttning.

Kommunens översiktsplan pekar också mot tillväxt och ökade behov av bostäder, service och samhällsbyggnad. Men utvecklingen är fortfarande i ett tidigt skede och kommunen har ännu inte sett de ekonomiska effekterna fullt ut.

Ånge har dessutom en av länets högsta försörjningskvoter. Relativt få invånare i arbete ska bära kostnaderna för en stor välfärdsorganisation. Det gör kommunen särskilt sårbar för höga kostnadsnivåer, låg resultatnivå och ökande skuldsättning.

För att kunna ta vara på de möjligheter som finns framåt behöver kommunen därför ha en ekonomi i bättre balans, tydliga prioriteringar och investeringar som är anpassade efter kommunens faktiska ekonomiska förutsättningar. Investeringar, organisation och verksamheter behöver bättre anpassas till kommunens ekonomiska bärkraft. Genom effektivisering, digitalisering och tydligare prioriteringar kan resurser användas smartare utan att den ekonomiska kostymen fortsätter växa.

Ånge står inför ett avgörande skede där rätt beslut nu kan skapa både långsiktig ekonomisk hållbarhet och framtidstro

7.4.2 Majoritetens budget saknar tydliga prioriteringar

Ånge kommun har inför budget 2026 börjat använda en prislappsmodell, vilket i grunden är positivt. Modellen kan skapa tydligare koppling mellan resurser och verksamhet och ge bättre förutsättningar för politiska prioriteringar.

Samtidigt är det fortfarande svårt att se vilka prioriteringar som faktiskt görs. I budgeten presenteras både prioriteringarna i klump per område.

Det gör det svårt för oppositionen att jämföra alternativ och lägga egna förslag. För att modellen ska fungera som ett verkligt verktyg för politisk styrning behövs därför större tydlighet kring vad prioriteringarna faktiskt innebär.

7.6 God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning uppnås genom att kommunen bedriver verksamheten i enlighet med finanspolicyns principer om långsiktig ekonomisk stabilitet, god betalningsberedskap och ansvarsfull riskhantering. För att målet ska anses uppnått 2027 ska både de finansiella målen och verksamhetsmålet för god ekonomisk hushållning vara uppfyllda.

7.6.1 Finansiella mål

1 Resultatnivå - grunden för en hållbar ekonomi

Kommunkoncernen ska hushålla med resurserna och ha positiva ekonomiska resultat varje år. Den generella rekommendationen för god ekonomisk hushållning är att resultatet bör uppgå till minst 2 % av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag. För Ånge kommun har SKR samtidigt bedömt att resultatnivåerna långsiktigt behöver vara högre, omkring 3 %, utifrån kommunens ekonomiska förutsättningar, höga investeringsnivå och investeringsbehov.

Resultatmålet för 2027 är 20,5 miljoner kronor för kommunen, 2,6%. Det ligger över den generella rekommendationen om 2 %, men fortfarande under den nivå som SKR bedömt som långsiktigt hållbar för Ånge kommun.

Mål för 2027:
ett resultat på 25 miljoner kronor i kommunkoncernen

2 Soliditet - långsiktig ekonomisk styrka

Soliditet är ett centralt nyckeltal som visar kommunens långsiktiga ekonomiska styrka och förmåga att klara framtida investeringar och åtaganden. En stark soliditet innebär en stabil ekonomisk grund och minskat beroende av upplåning.

Soliditeten i både kommunen och kommunkoncernen ska förbättras jämfört med föregående år och långsiktigt nå minst genomsnittet för landets kommuner. Genom ansvarsfull ekonomisk styrning, begränsad skuldsättning och hållbara investeringar ska soliditeten successivt stärkas under planperioden.

Mål för 2027:
Soliditeten i både kommunen och kommunkoncernen ska förbättras jämfört med föregående år

3 Självfinansieringsgrad – hållbara investeringar utan ökad skuldsättning

Självfinansieringsgraden visar i vilken utsträckning kommunen kan finansiera investeringar i den skattefinansierade verksamheten med egna medel, utan att behöva låna. En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att årets investeringar täcks fullt ut av årets resultat och avskrivningar.

Detta nyckeltal är avgörande för att bedöma kommunens långsiktiga ekonomiska hållbarhet. Hög självfinansieringsgrad minskar behovet av extern upplåning, stärker soliditeten och bevarar det finansiella handlingsutrymmet.

Mål för 2027: Självfinansieringsgraden ska successivt stärkas, med sikte på att nå 100 % över tid.

7.6.2 Mål för god ekonomisk hushållning

Sjukfrånvaron i kommunens verksamheter är hög och påverkar både människors hälsa och kommunens ekonomi negativt. För att minska sjukfrånvaron behöver orsakerna identifieras och arbetsmiljön förbättras. Det är viktigt att politiken följer upp verksamheterna och säkerställer att medarbetarna har rätt förutsättningar för att kommunen ska kunna utvecklas i rätt riktning.

Mål för 2027: Kostnadseffektivisering och minskad sjukfrånvaro till 7,5%

Kostnadseffektivisering: Identifiera och genomföra effektiviseringar i verksamheterna för att årligen minska kostnadsutvecklingen utan att försämra kvaliteten i de kommunala tjänsterna.

Sjukfrånvaro: Identifiera orsakerna bakom de höga sjukskrivningstalen för att minska kostnaderna och förbättra hälsan samt minska övertidskostnaderna

9. Ramfördelning

9.1 Vår Framtids ramfördelning

Totala ramar i Ånge, tkr

Nämnder/sektioner/avdelningar	Prio 2027	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Revision	0	1,1	1,131	1,161	1,193
Gemensamma nämnder och förbund	0	36,559	37,325	38,057	38,828
Kommunledning	-1	7,948	8,196	8,445	8,702
Äldre 65 +	8,5	205,41	215,768	224,212	232,279
Affärsverksamhet	0	1,795	1,895	1,954	2,1
Barn och unga	33,4	316,608	320,13	327,829	335,393
Stödresurser	0	58,676	60,845	62,746	64,605
Tillväxt	14,15	66,764	69,171	70,764	72,251
Vuxna	2	85,862	88,163	90,476	92,88
KS oförutsedda	1	1	1	1	1
Lönepott prioriteringar	3	5,982	5,966	5,951	5,936
	0	0	0	0	0
Summa nettokostnader ovan	61,05	787,704	809,588	832,595	855,166
Finansförvaltning	0	-808,231	-819,402	-846,469	-875,62
Beräknat resultat	61,05	-20,527	-9,814	-13,875	-20,454

9.2 Våra prioriteringar 2027-2030

I följande avsnitt beskriver vi våra prioriteringar för kommunens olika verksamheter under perioden 2027–2030. Ekonomiska prioriteringar och förändringar i kronor redovisas i bilagan

9.2.1 Tillväxt

Kommunalt föreningskansli – stödstruktur för ett starkare civilsamhälle

Det ideella föreningslivet är en viktig kraft i Ånge kommun, men många föreningar belastas av administration som tar tid från verksamheten. Därför föreslås ett kommunalt föreningskansli som kan ge stöd i exempelvis bokföring, protokoll och styrelsearbete, särskilt till mindre föreningar.

Kansliet ska också samordna föreningsbidragen för att skapa en tydligare och mer träffsäker modell. Syftet är att frigöra mer kraft till aktiviteter, gemenskap och delaktighet i hela kommunen.

Bidrag som ger mer aktivitet för fler

Vi vill att kommunens föreningsbidrag i högre grad ska gå till verksamhet som skapar liv och rörelse, snarare än till passiva grundkostnader. Stöd bör i första hand ges till föreningar som ordnar aktiviteter, evenemang och bjuder in fler till gemenskap och delaktighet.

Samtidigt behövs tydligare krav på insyn och aktiv verksamhet för att få del av bidragen. Målet är inte att minska stödet till föreningslivet, utan att använda resurserna smartare så att fler får mer och föreningslivet stärks i hela kommunen

Vi vill bygga ett tryggt, tillgängligt och hållbart Ånge

Vi vill att Ånge kommun planerar långsiktigt för ett tryggt, tillgängligt och robust samhälle med fungerande boende, infrastruktur och service i hela kommunen. Bostadsbyggande bör prioriteras där tillväxt och efterfrågan redan finns eller väntas öka.

För att hela kommunen ska vara attraktiv att bo och arbeta i krävs bättre kollektivtrafik, tillgängliga hållplatser och långsiktiga investeringar i vägar och trafiksäkerhet, särskilt vid skolor och äldreboenden. Kommunen behöver också ta större ansvar för allmännyttiga vägar i tätorter med hög trafikbelastning.

Tillgång till bredband är viktig för både distansarbete, service och näringslivets utveckling. Samtidigt behöver mötesplatser, badplatser och kommunala lokaler utvecklas med fokus på tillgänglighet och möjlighet för fler att delta i kultur-, fritids- och samhällsliv i hela kommunen.

Kultur för alla – överallt

Kulturen skapar gemenskap, stolthet och livskraft i hela kommunen. Vi vill stärka både föreningsdriven och spontan kultur, och göra det enklare för unga att skapa, uttrycka sig och mötas. Genom stöd till e-sport, LAN, lokalhistoria, byalagsinitiativ och kulturveckor vill vi nå fler, i hela kommunen. Skolor, kyrkor och andra lokaler ska kunna användas för kultur, och vi ska ta vara på den kreativitet som redan finns.

Kultur ska inte bara vara tillgänglig – den ska vara inbjudande.

Tillgänglighet i praktiken

Alla invånare, oavsett funktionsförmåga, ska ha möjlighet att delta i samhällsliv, kultur, fritid och demokrati. Därför vill vi genomföra en tillgänglighetsplan för kommunens lokaler och verksamheter, satsa på tydligare kommunikation, och utveckla boenden och stödformer för personer med varaktig funktionsnedsättning.

Natur, vatten och framtidens landskap

Vi vill att Ånge ska stå starkt i klimatomställningen, men utvecklingen måste ske med respekt för kommunens förutsättningar, människors livsmiljö och naturens värden. Därför anser vi att stor återhållsamhet ska gälla vid större exploateringar som påverkar natur och närmiljö.

Natur, skogar och vattenmiljöer är viktiga för rekreation, turism, jakt, friluftsliv och den lokala identiteten. En hållbar framtid handlar inte bara om utveckling, utan också om att bevara livskvalitet och framtidstro i hela kommunen.

Upphandling av driften – mer verksamhet för pengarna

Medborgarhusen är viktiga mötesplatser som bidrar till ett levande kultur- och föreningsliv i kommunen. Vi vill att verksamheterna ska vara tillgängliga för fler och erbjuda ett brett utbud av aktiviteter för invånarna.

Vi vill därför pröva framtida driftsformer där den aktör som kan erbjuda mest verksamhet, öppenhet och kvalitet till en långsiktigt hållbar kostnad får ansvar för driften. Samma synsätt bör även kunna användas för andra viktiga anläggningar, som ishall, idrottsplats och eventuellt Getberget. Genom långsiktiga avtal och möjligheter att söka externa bidrag kan verksamheterna utvecklas samtidigt som kommunens kostnader hålls nere.

Långsiktiga driftsavtal med extern medfinansiering för idrottsanläggningar

För att möta behovet av investeringar i exempelvis konstgräsplaner och ishallar utan att fullt ut belasta kommunens ekonomi vill vi utreda möjligheten till långsiktiga driftavtal mellan kommunen och föreningar. Genom tydligare ansvarsfördelning och fleråriga avtal kan föreningar få bättre möjligheter att planera verksamhet, utveckla anläggningar och söka externa medel.

Det kommunala stödet bör i större utsträckning riktas mot samverkan och öppna verksamheter, samtidigt som kommunen säkerställer att anläggningarna används brett och att resurser används ansvarsfullt. Målet är att stärka det lokala engagemanget och få större effekt av varje investerad skattekrona.

Marknadsföring av kulturarvet och kulturlivet i Ånge

Ånge har ett rikt kulturarv med unika miljöer, berättelser och lokala initiativ. Från Hembygdsgården i Borgsjö och Stenkyrkan vid Munkbysjön, Spaderesset vid Torps kyrka, till konst i landsbygd och levande bytraditioner. Kulturen är tätt sammanflätad med natur, fiskevård och sägner, och rymmer stor potential för turism, lokal utveckling och identitet.

Vi vill att kommunen satsar resurser på att lyfta fram kulturen som en tillgång för attraktivitet och inflyttning. Det handlar om att synliggöra både ideellt och offentligt kulturliv, förenkla tillgången för invånare och besökare, och främja kulturmiljöer, lokala arrangemang samt besöksmål där natur och kultur möts. Kulturskolan ska fungera som motor för framtidens kultur i hela kommunen.

Kulturen ska vara en självklar del av hur vi berättar om Ånge genom välkomstmateriel, digital marknadsföring, turistinformation och i kommunens strategiska utvecklingsarbete.

Satsning på attraktiv turism och bättre service

För att stärka Ånges attraktionskraft som besöksmål behöver både infrastrukturen för turism och servicen till våra gäster förbättras. De husbilsparkeringar som beslutats om sedan länge

måste nu färdigställas och tas i bruk – ett enkelt men viktigt steg för att möta det ökade intresset för friluftsturism och underlätta besök och övernattnings i våra samhällen.

Centrummiljöerna ska göras mer inbjudande genom insatser för renhållning, grönytor och trivsel. Ett gott första intryck är viktigt för att besökare ska vilja stanna och återvända. Samtidigt behövs tydlig och tillgänglig skyltning till service, butiker och besöksmål för att göra kommunen mer välkomnande och lätt att hitta i.

Turistinformationen behöver stärkas med aktuell, inspirerande och lättillgänglig information om aktiviteter, upplevelser, mat och boende. Under perioder med många besökare, särskilt sommartid, behöver information och service vara lätt att nå. Kommunen behöver se över hur verksamheten kopplad till Naturum bäst kan bidra till besöksnäring och lokal utveckling.

Genom att skapa levande, synliga centrumkärnor, förbättra servicen och utveckla turismarbetet i samverkan med näringslivet, kan vi få fler att stanna längre, använda det lokala utbudet och vilja komma tillbaka. Tydlig skyltning är en central del i detta arbete.

Företagsklimat och lokala företag

Näringslivet i Ånge är en viktig del av kommunens utveckling och arbetet behöver i större utsträckning utgå från de företag som redan finns och verkar här. Företag som valt att investera i Ånge, skapa arbetstillfällen och bidra till kommunens utveckling är en viktig grund för framtiden. Nyetableringar är viktiga, men kommunen behöver också ta vara på och utveckla det lokala näringsliv som redan finns.

Ett gott företagsklimat är hela kommunens ansvar och ska genomsyra både bemötande, service och myndighetsutövning.

Kommunens upphandlingar behöver också utformas så att även mindre och lokala företag får bättre möjligheter att delta. Genom rimliga krav, dialog och mer ändamålsenliga upphandlingar kan konkurrensen stärkas och fler lokala företag ges möjlighet att bidra inom ramen för LOU.

Företagsservice ska präglas av tillgänglighet, lösningsfokus och förståelse för företagens vardag. Målet är att göra det enklare att driva och utveckla företag i Ånge kommun.

Övriga satsningar för ett starkare Ånge

Ånge kommun ska vara en plats där människor vill bo, arbeta, driva företag och leva – oavsett om man är nyinflyttad eller bott här länge. För att stärka utvecklingen krävs både strategiska satsningar och vardagsnära lösningar som gör livet enklare för invånare och företagare.

Vi vill att fler ska välja Ånge som plats att leva, arbeta och bygga sin framtid på. Med nya etableringar och ett växande behov av arbetskraft blir det allt viktigare att nya invånare känner sig välkomna och snabbt kommer in i samhället. Därför vill vi fortsätta utveckla

arbetet med välkomnande och inflyttning, med personliga kontakter, lokal information och mötesplatser som gör det lättare att etablera sig och känna sig hemma i kommunen.

Utöver satsningar på kultur, föreningsliv, tillväxt och välfärd vill vi bevara viktiga mötesplatser som badhus, idrottsarenor och ungdomsgårdar. Vi vill också fortsätta energieffektivisera kommunens byggnader samt stärka arbetet med vattenvård, avfall och biologisk mångfald.

Tillsammans bygger dessa insatser en robust och framtidsinriktad kommun där medborgarna känner trygghet, delaktighet och förtroende i en föränderlig tid.

9.2.2 Barn och Unga

Förskola

En bra förskola kräver trygga relationer, små barngrupper och stabil bemanning för att varje barn ska bli sett och utvecklas i sin egen takt. Utbildad och engagerad personal med goda arbetsvillkor är avgörande, liksom en stimulerande pedagogisk verksamhet med tydliga mål. Förskolan ska vara tillgänglig för alla barn och kunna erbjuda anpassat stöd vid behov. Även fysiska miljöer och material måste stödja lek, lärande och trygghet. Det är helheten med trygghet, kvalitet, tillgänglighet och rätt resurser som skapar en god förskola.

Trygga och funktionella skolmiljöer

Skolmiljön ska ge alla barn och elever goda förutsättningar att trivas, utvecklas och lära. Därför behöver skolans lokaler vara trygga, ändamålsenliga och anpassade efter dagens och framtidens behov. Vi vill se över skolmiljöerna i kommunen för att skapa en långsiktigt hållbar organisation och en god arbetsmiljö för både elever och personal. Även omklädningsrum och duschutrymmen behöver utvecklas med fokus på trygghet, integritet och tillgänglighet.

Elevantalet i kommunen minskar samtidigt som barnafödandet fortsätter att gå ned. För att kunna behålla hög kvalitet, trygghet och god arbetsmiljö även framöver behöver skolans resurser och lokaler användas på ett långsiktigt och hållbart sätt.

För att klara framtidens skola behöver kommunen också kunna attrahera och behålla behörig personal. Bra arbetsvillkor, rimlig arbetsbelastning och ett nära ledarskap är avgörande för kvaliteten i undervisningen.

Tidiga insatser

Vi vill stärka det förebyggande arbetet för barn och unga genom tidiga insatser och bättre samverkan mellan skola, elevhälsa, socialtjänst och vårdnadshavare. Ångemodellen Unga har visat goda resultat och vi vill att arbetssättet fortsätter i ordinarie verksamhet. Arbetet mot problematisk skolfrånvaro och hemmasittande ska fortsatt prioriteras.

Barnhälsan och elevhälsan ska utvecklas tillsammans för att ge barn och familjer tidigt stöd. Resursskolan i Ånge är en viktig del av stödet till elever med särskilda behov och ska värnas.

Den psykiska ohälsan bland barn och unga måste tas på större allvar. Kommunen ska arbeta förebyggande med trygga skolmiljöer, närvarande vuxna och samordnade stödinsatser. Ingen elev ska falla mellan stolarna på grund av bristande samverkan mellan skola, socialtjänst och vård.

Skolans personal ska också ges goda förutsättningar att fokusera på undervisning, relationer och stöd till eleverna.

Trygghet, inflytande och jämlika villkor

I skolan ska trygghet, studiero och respekt råda. Vi står för en tydlig nolltolerans mot kränkningar och mobbning, där arbetet behöver omfatta både tidiga insatser, stöd till utsatta och tydligt ansvar för den som kränker andra. Ungas delaktighet och inflytande i samhällsutvecklingen behöver också stärkas.

Gymnasieskolan är en viktig del av kommunens framtid och spelar en central roll för både kompetensförsörjning och ungas möjligheter att stanna kvar eller återvända till kommunen. Samverkan mellan skola, fritid och föreningsliv är viktig för att skapa trygghet, gemenskap och en meningsfull vardag för unga människor.

Fritid, kultur och digital utveckling

Vi vill att alla unga ska ha tillgång till en meningsfull fritid. Det gäller både organiserad verksamhet och möjligheten att hitta egna uttryck. Kulturskolan är en värdefull verksamhet som ska effektiviseras så att fler kan ta del av den.

Utöver detta vill vi digitalisera kultur- och fritidsverksamheten för att göra den mer tillgänglig, både för deltagare och arrangörer. Fritidssatsningar utanför ungdomsgårdarna ska också stärkas, och badhus samt simundervisning ska bevaras och utvecklas som en del av kommunens ansvar för trygghet, hälsa och simkunnighet.

Fältassistenter som bygger relation och förebygger problem

Fältassistenter är en viktig del av kommunens förebyggande arbete och ska finnas där unga befinner sig, särskilt i miljöer där det finns risk för utanförskap, psykisk ohälsa, droger eller annan social problematik. Genom närvaro, relationer och tidiga insatser kan stöd sättas in innan problemen växer sig större.

Vi vill stärka det uppsökande arbetet bland unga i hela kommunen och säkerställa en nära samverkan mellan skola, socialtjänst, fritidsverksamhet, föreningsliv och vårdnadshavare. Fältassistenter kan också bidra till ökad trygghet, stärkt delaktighet och fungera som en viktig länk mellan unga, familjer och samhällets olika verksamheter.

Ungdomsgårdar

Ungdomsgårdar är viktiga mötesplatser där unga ska kunna känna trygghet, gemenskap och delaktighet. De ska vara öppna och välkomnande miljöer där ungdomar får möjlighet att träffa andra, utveckla intressen och bygga relationer med trygga vuxna.

Ungdomsgårdar kan också spela en viktig roll i att stärka ungas delaktighet i samhället, stödja ungdomsråd, samverka kring aktiviteter och evenemang samt fungera som en naturlig länk mellan unga och vuxenvärlden. Genom närvarande vuxna och ett nära samarbete med skola, föreningsliv och förebyggande verksamheter kan ungdomsgårdarna bidra till att motverka utanförskap och stärka ungas tillit och framtidstro.

Vi vill fortsätta utveckla ungdomsgårdarna och skapa utrymme för nya initiativ och intressen, exempelvis e-sport, LAN, digitala mötesformer, läxhjälp, kultur, skapande verksamhet och livskunskap. Samtidigt är det viktigt att verksamheten formas tillsammans med ungdomarna själva. Vi tror inte att vuxenvärlden alltid vet bäst vad unga efterfrågar, utan att utvecklingen behöver bygga på ungdomarnas egna idéer, behov och engagemang.

Vi tror att tidiga och trygga mötesplatser för unga är betydligt bättre, mänskligare och billigare än sena sociala insatser när problemen redan vuxit sig stora.

9.2.3 Vuxna

Trygghet, stöd och förebyggande socialt arbete

Alla invånare har rätt till ett liv fritt från våld, missbruk och utsatthet. Våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem som måste mötas tidigare och tydligare. Kvinnor, barn och andra utsatta grupper ska snabbt kunna få stöd, skydd och hjälp oavsett var i kommunen man bor.

Den nya socialtjänstlagen ställer högre krav på tidiga insatser, förebyggande arbete och en mer tillgänglig socialtjänst. Därför vill vi stärka det förebyggande arbetet mot våld, missbruk och annan utsatthet genom tidiga och lättillgängliga stödinsatser. Socialtjänsten behöver vara mer närvarande, relationsskapande och arbeta uppsökande tillsammans med skola, region, polis och civilsamhälle.

Ingen ska heller falla mellan stolarna när ansvar och organisation förändras inom missbruks- och beroendevården. Kommunen ska ha en nära samverkan med regionen och säkerställa att människor får stöd, vägledning och hjälp genom hela processen.

Vi vill se en socialtjänst som arbetar samordnat, kunskapsbaserat och förebyggande med fokus på trygghet, tidiga insatser och människors möjlighet att komma vidare i livet.

En inkluderande arbetsmarknad och integration som fungerar

Ånge ska vara en kommun där fler människor får möjlighet att komma in i arbetslivet. För nyanlända är språk, arbete och kontakt med samhället avgörande för att kunna etablera sig. Därför är det viktigt att SFI, vuxenutbildning, praktik och arbetsliv fortsätter samverka nära för att skapa fler vägar till arbete och egen försörjning.

Kommunen behöver också fortsätta arbetet med att stötta andra grupper som står långt från arbetsmarknaden, exempelvis långtidsarbetslösa och unga utan gymnasieexamen.

Kommunens information ska vara tydlig och lätt att förstå, särskilt i kontakt med socialtjänst, skola och vård.

Samverkan och helhet i det sociala uppdraget

Social hållbarhet byggs inte av kommunen ensam. För att möta människors behov krävs samverkan mellan kommunen, föreningslivet, näringslivet och andra aktörer i samhället. När fler arbetar tillsammans skapas bättre möjligheter att förebygga utanförskap, stärka tryggheten och hjälpa människor vidare i livet.

Vi vill att kommunen arbetar närmare civilsamhället, utbildningsaktörer och arbetsgivare för att skapa långsiktiga lösningar och bättre stöd för människor som behöver det.

LSS är en viktig frihetsreform som ska ge människor med funktionsnedsättning trygghet, självbestämmande och möjlighet att leva ett liv som andra. Verksamheten behöver präglas av kvalitet, kontinuitet och individens behov. Stabil bemanning, trygga relationer och rätt kompetens skapar bättre förutsättningar för både brukare, anhöriga och personal.

Alla ska också ges möjlighet till en meningsfull vardag med arbete, aktiviteter och social gemenskap utifrån sina egna behov och intressen.

Funktionsrätt och tillgänglighet

För att säkerställa en inkluderande kommun krävs mer än enskilda insatser, det krävs ett genomtänkt och samordnat arbete. Funktionsrätt och tillgänglighet ska genomsyra hela kommunens verksamhet, från fysisk miljö till bemötande, information och delaktighet. Det handlar om att systematiskt planera för tillgänglighet i lokaler och verksamheter, att skapa jämlika möjligheter till kultur, fritid och samhällsgemenskap, och att utveckla boendeformer och stöd utifrån individens behov. Genom att arbeta tillsammans med olika verksamheter och i dialog med berörda stärker vi både rättigheter och livskvalitet och bygger en kommun där alla får plats.

Färdtjänst

Färdtjänsten är ett prioriterat område eftersom den utgör en grundläggande förutsättning för att personer med funktionsnedsättning eller andra särskilda behov ska kunna leva ett självständigt och aktivt liv. Den möjliggör tillgång till arbete, utbildning, fritidsaktiviteter och social gemenskap, sådant som för många andra är självklart. En fungerande färdtjänst är

därför avgörande för jämlikhet, delaktighet och ett samhälle där alla invånare har möjlighet att röra sig fritt och känna sig inkluderade. Det är inte bara en fråga om transport utan om livskvalitet, tillit till välfärden och rätten att vara en del av samhället.

Livslångt lärande i hela kommunen

Utbildning genom hela livet är viktigt för kommunens kompetensförsörjning, integration och utveckling. Komvux, SFI, lärcentrum och förskolan spelar alla en viktig roll i det arbetet. . Genom flexibla utbildningsvägar skapas möjligheter till arbete, karriärväxling och stärkt arbetsmarknadsposition. Komvux ska samordnas med näringsliv och utbildningsaktörer för att leda till jobb. SFI ska kombineras med yrkesinriktning och praktik för snabbare etablering, och lärcentrum ska erbjuda tillgängligt stöd för studier i hela kommunen.

För att ytterligare stärka möjligheten att studera och bo kvar i kommunen vill vi fördjupa samarbetet med universitet och yrkeshögskolor. Genom decentraliserade utbildningar och distanslösningar kopplade till lärcentrum kan fler ta del av högre utbildning utan att behöva flytta. Det bidrar till lokal kompetensförsörjning, ökad attraktivitet och ger fler invånare möjlighet att utvecklas och etablera sig på arbetsmarknaden – utan att lämna sin hemort.

9.2.4 Äldre 65+

Trygghet, kontinuitet och värdiga boendemiljöer

Äldreomsorgen i Ånge ska präglas av trygghet, kontinuitet och ett tydligt fokus på varje individs behov. Äldre i kommunen ska kunna känna trygghet i vardagen och mötas av personal som känner till deras behov och önskemål.

Kontinuitet är en viktig del av en omsorg med hög kvalitet. När personal och omsorgstagare får möjlighet att bygga relationer skapas bättre förutsättningar för ett tryggt och personligt bemötande. Därför vill vi fortsätta arbeta för god kontinuitet och stabil bemanning i verksamheterna.

Samtidigt behöver våra äldreboenden hålla hög standard och vara anpassade efter framtidens behov. De investeringar som nu görs inom äldreomsorgen måste bidra till trygga, tillgängliga och trivsamma miljöer där människor kan leva med värdighet och gemenskap.

Boendemiljöerna behöver fungera för olika behov, både fysiska, kognitiva och sociala, och ge goda förutsättningar för både boende, anhöriga och personal.

Förebyggande arbete och nära vård

Vi vill stärka det förebyggande arbetet mot undernäring, fallskador och trycksår genom bättre uppföljning, kompetensutveckling och tidiga insatser i äldreomsorgen. Vi vill också säkerställa att det finns tillgång till sand vintertid i hela kommunen, särskilt vid gångvägar

och bostäder där äldre vistas. Det är en enkel men viktig insats för ökad trygghet och livskvalitet.

Samtidigt behöver omställningen till en mer nära och sammanhållen vård bli verklighet. Det innebär att fler ska kunna få stöd och insatser i hemmet, innan problemen blir akuta. Den enskilde ska också ges större möjlighet att vara delaktig och påverka hur stödet utformas utifrån sina egna behov och önskemål. För att lyckas krävs ett stärkt samarbete med Region Västernorrland och andra kommuner, tydligare ansvarsfördelning och lokalt anpassade lösningar som sätter individen i centrum.

Mat, kompetens och långsiktig kvalitet

Maten är en viktig del av äldres hälsa och livskvalitet. Vi vill säkerställa att kommunen har en nutritionsansvarig dietist som garanterar god, näringsrik och individanpassad kost, särskilt för de mest sköra.

Vi tycker att äldreomsorgen ska präglas av valfrihet och självbestämmande även i vardagen. Möjligheten att kunna påverka sina måltider och välja mellan olika alternativ är viktig för både trivsel och livskvalitet. Därför vill vi att måltidsservicen fortsatt ska vara flexibel och utgå från individens behov och önskemål.

Utöver detta behöver vi fortsätta satsa på kompetensutveckling, ledarskap och en god arbetsmiljö inom äldreomsorgen. För att klara framtidens behov måste kommunen kunna rekrytera, behålla och vidareutbilda personal samt erbjuda en arbetsplats där omsorgsyrken ses som viktiga och långsiktiga karriärvägar.

Värdig äldreomsorg kräver resurser, men också tydliga prioriteringar. Vi vill lägga kraften där den gör störst skillnad: i mötet mellan människa och människa.

Ett tryggt och värdigt liv för alla över 65

I Ånge kommun ska alla över 65, oavsett om man har stödbehov eller lever självständigt, kunna känna trygghet, delaktighet och livskvalitet. Äldrepolitiken behöver omfatta hela gruppen och inte bara dem som har beviljade insatser. Det handlar om förebyggande arbete, god hälsa, tillgänglighet och möjligheten att fortsätta leva ett aktivt liv. Även sådant som bra vinterväghållning, tillgång till sand och goda parkeringsmöjligheter är viktigt för tryggheten i vardagen.

Social gemenskap är viktig för välmåendet och ofrivillig ensamhet behöver motverkas. Kommunen ska därför stödja mötesplatser, föreningsliv och aktiviteter som skapar gemenskap och stärker kontakten mellan generationer.

Digital delaktighet blir också allt viktigare. Äldre ska kunna få stöd att använda digitala tjänster, men det ska alltid finnas möjlighet till personlig kontakt och service via telefon eller fysiska möten.

Behoven ser olika ut, men rätten till trygghet, tillgänglighet och gemenskap gäller alla. Ånge ska vara en kommun där det känns tryggt, meningsfullt och värdigt att bli äldre.

Att kunna erbjuda närvaro och stöd vid livets slutskede är också en viktig del av en värdig omsorg. Vi vill därför fortsatt säkerställa en god palliativ vård och möjlighet till vak, för att skapa trygghet för både den enskilde och anhöriga i livets mest utsatta stunder.

Digitalisering

Digitalisering och välfärdsteknik bedöms långsiktigt kunna bidra till en mer kostnadseffektiv verksamhet, särskilt i en kommun med stora geografiska avstånd och en hög andel äldre invånare. Effektivare arbetssätt kan minska administration, dubbeldokumentation, manuella planeringsmoment samt transporter och restid.

Digital nattinsyn, läkemedelsstöd och smartare planering kan samtidigt öka tryggheten och göra det lättare för fler äldre att bo kvar hemma längre. Digitala lösningar kan också underlätta kontakt med anhöriga och vård samt skapa större självständighet i vardagen. Syftet är inte att ersätta mänskliga möten, utan att frigöra mer tid för omsorg, närvaro och trygghet nära den enskilde.

9.2.5 Affärsverksamhet

Vatten, avlopp och renhållning

Tillgång till rent vatten, fungerande avlopp och en välfungerande avfallshantering är grundläggande för hela kommunen, även i mindre orter och på landsbygden. Samtidigt ligger VA- och renhållningstaxorna på höga nivåer, vilket påverkar både hushåll och företag i en tid när många redan har ökade levnadskostnader.

Vi vill därför arbeta för att hålla nere kostnadsutvecklingen genom långsiktig planering, smarta investeringar och effektiva arbetssätt, utan att kvalitet eller driftsäkerhet försämras. Det behöver också vara tydligt för invånarna vad avgifterna går till och hur verksamheten utvecklas över tid.

Vatten, avlopp och avfallshantering är en viktig del av kommunens grundläggande service och måste fungera tryggt, hållbart och kostnadseffektivt i hela Ånge kommun

9.2.6 Kommunledning

En mer balanserad och inkluderande politisk organisation

Vi vill ha en politisk organisation som är effektiv, hållbar och ger fler möjlighet att vara delaktiga. Den nya arbetsmodellen med utskott har inneburit att mycket ansvar och ärendehantering hamnat hos ett fåtal ledamöter, medan andra förtroendevalda och engagerade har fått mindre insyn och möjlighet att påverka.

Vi vill därför bredda det politiska arbetet och skapa bättre förutsättningar för fler att bidra aktivt. Ansvar och arbetsbelastning behöver fördelas mer jämlikt, samtidigt som samarbetet mellan utskott, nämnder, fullmäktige och partigrupper behöver stärkas.

Det systematiska kvalitetsarbetet ska vara en naturlig del av den politiska styrningen och bidra till bättre uppföljning, analys och utveckling. Även styrdokument, roller och ansvarsfördelning behöver vara tydliga för att skapa en fungerande och sammanhållen organisation.

Politiken ska bygga på delaktighet, ansvar och samarbete. Alla som fått väljarnas förtroende ska också ges rimliga möjligheter att vara med och påverka och utveckla Ånge kommun.

Politik som kan ta initiativ – inte bara förvalta

Politiken ska kunna vara framåtlutad – inte bara reagera. Vi föreslår därför en särskild budgetpost i kommunstyrelsen för oförutsedda initiativ, motioner och politisk utveckling.

Demokrati, insyn och delaktighet

Demokratin måste utvecklas, inte bara försvaras. Vi vill ha regelbundna medborgardialoger och riktade insatser för att höja valdeltagandet. Demokratin mellan valen ska stärkas. Alla invånare ska kunna följa politiken på sina villkor. Därför vill vi att kommunfullmäktiges möten webbsänds, AI-textas och görs tillgängliga i efterhand.

Diarieföring, spårbarhet i beslutskedjan och transparens i styrning och uppföljning behöver stärkas.

Ekonomi, styrning och sund förvaltning

Kommunens ekonomi ska präglas av långsiktighet, öppenhet och ansvarstagande. Resurserna ska användas klokt och det som skapar nytta för invånarna behöver prioriteras.

Vi vill införa en skuldbarometer som tydligt visar kommunens långsiktiga ekonomiska åtaganden, investeringar och räntekänslighet, både för förtroendevalda och invånare. Det ska vara lättare att förstå hur ekonomiska beslut påverkar kommunen över tid.

För att motverka välfärdsbrott, oegentligheter och korruption vill vi stärka det förebyggande arbetet genom tydligare rutiner, bättre intern kontroll och minskade risker kopplade till exempelvis upphandlingar, rekryteringar och resursfördelning

Vi vill också stärka arbetet med bakgrundskontroller vid strategiskt viktiga upphandlingar och tillsättningar samt öka kunskapen om hur jäv, otillbörlig påverkan och vänskapskorruption kan uppstå även i vardagliga situationer.

Genom ett långsiktigt och systematiskt arbete med uppföljning, transparens och ansvarstagande kan kommunen bygga en starkare tillit och en organisation där integritet och öppenhet genomsyrar verksamheten.

Medlemskap i externa organisationer – utvärdera nytta och riktning

Ånge kommun är medlem i flera externa organisationer och nätverk, såsom BizMaker, High Coast Invest och Ostkustbanan. Dessa samarbeten kan vara värdefulla, men de innebär också kostnader och förväntan på engagemang. Vi anser att det är dags att göra en samlad översyn av nyttan med dessa medlemskap, utifrån hur de faktiskt bidrar till kommunens utveckling, näringsliv, kompetensförsörjning eller infrastruktur.

Vi vill att förvaltningen tar fram en rekommendation om eventuella utträden, omförhandlingar eller förändrad ambitionsnivå. Målet är inte att dra sig ur samverkan för sakens skull – utan att säkerställa att vi lägger både pengar och tid där vi får mest effekt för våra invånare och företag.

Resurser till regionalt och nationellt samarbete ska användas klokt, med tydliga mål och regelbunden uppföljning.

9.2.7 Stödresurser /gemensamma resurser

En modern arbetsgivare med ledarskap i fokus

Ånge kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där människor trivs, utvecklas och vill stanna kvar. Det kräver ett genomtänkt och långsiktigt arbete med arbetsmiljö, ledarskap och kompetensförsörjning.

Sjukfrånvaron behöver minska och arbetsplatserna ska präglas av trygghet, säkerhet och rimliga arbetsvillkor. I takt med att fler verksamheter går mot öppna kontorslandskap är det också viktigt att sekretess, arbetsro och integritet kan säkerställas

Kommunens chefer behöver rätt stöd och förutsättningar för att kunna leda verksamheterna. Därför vill vi stärka ledarskapet genom kompetensutveckling, tydligare stöd och bättre förutsättningar i vardagen.

Samtidigt behövs en långsiktig strategi för att attrahera, rekrytera och behålla kompetens i hela kommunen – från sommarvikarier till nyckelpersoner inom välfärden. Konkurrensen om arbetskraften kommer att öka kommande år. Därför måste Ånge kommun vara en arbetsgivare där människor känner trygghet, utveckling och långsiktighet.

Trygga, hälsosamma och säkra arbetsplatser

Kommunens arbetsplatser ska vara trygga, funktionella och utformade efter verksamheternas olika behov. Det gäller hela kommunen – från vård och omsorg till skola, teknisk verksamhet och administration. Arbetsmiljön ska ge förutsättningar för arbetsro, säkerhet, god hälsa och ett hållbart arbetsliv.

Vi vill utveckla arbetsmiljöarbetet med fokus på både fysisk och organisatorisk arbetsmiljö. Det handlar bland annat om ljudmiljö, ändamålsenliga lokaler, personalutrymmen, säkerhet och möjligheten att hantera känslig information på ett tryggt sätt. Samtidigt behöver det psykiska välmåendet och den långsiktiga hållbarheten i arbetslivet få större utrymme.

En god arbetsmiljö bygger också på öppenhet, dialog och förtroende. Medarbetare ska känna sig trygga att lyfta problem, idéer och synpunkter, och ledarskapet behöver vara närvarande, lyhört och skapa trygghet i vardagen.

Stödresurser som gör kommunen bättre – inte bara fungerar

HR, ekonomi, IT, kommunikation och övriga stödfunktioner är avgörande för att kommunen ska fungera väl i vardagen. När stödet fungerar bra får verksamheterna bättre förutsättningar att fokusera på sitt uppdrag och ge invånarna god service.

Vi vill att stödfunktionerna ska arbeta mer verksamhetsnära, samordnat och lösningsorienterat. Genom effektivare arbetssätt, bättre systemstöd och minskat dubbelarbete kan mer resurser användas där de gör störst nytta. Samtidigt behövs fortsatt kompetensutveckling inom bland annat juridik, upphandling, systemstöd och ledarskap.

Samarbetet kring IT-verksamheten ger kommunen tillgång till större kompetens, ökad säkerhet och bättre möjligheter att möta framtidens krav. Samtidigt är det viktigt att kostnadsutvecklingen följs noggrant och att digitalisering och systeminvesteringar sker på ett långsiktigt och kostnadseffektivt sätt för Ånge Kommun.

Kommunen behöver också stärka sin beredskap inför kriser och samhällsstörningar, exempelvis genom bättre reservkraft, tydligare krisplanering och ökad samverkan med andra myndigheter. Arbetet med hållbarhet, klimatanpassning och riskhantering behöver samtidigt utvecklas långsiktigt.

Resurser där de gör mest nytta – behov av översyn av personalstrukturen

Tidigare år har antalet anställda i kommunen ökat samtidigt som befolkningen minskat. Även om utvecklingen nu vänt nedåt finns det fortsatt behov av att följa hur personalresurser och stödfunktioner utvecklas över tid och hur resurserna fördelas mellan kärnverksamheter och administration.

Vi ser därför behov av att kontinuerligt se över organisation och arbetssätt för att säkerställa att resurser används effektivt och där de gör störst nytta. I en tid med begränsade ekonomiska resurser behöver kommunen ha ett tydligt fokus på verksamheter nära invånarna och en organisation som är långsiktigt hållbar

14. Investeringar med ansvar – mindre lista, större effekt

Från investeringslista till verklig prioritering

Vi kan inte ha en investeringslista som är längre än vad vi har kapacitet att genomföra. Det är varken trovärdigt mot medborgarna eller hållbart för organisationen. I stället behöver vi en tydlig, gemensam bild av hur dagens låneskuld ser ut – tillsammans med vilka investeringar som är beslutade, vilka som är nödvändiga, och hur de ska prioriteras utifrån faktisk nytta och långsiktig effekt.

Investeringar som sparar – inte bara kostar

Alla investeringar kostar, men vissa sparar mer än de kostar. Därför måste vi lyfta fram sådant som energieffektivisering, förbättrad drift i äldreboenden och andra åtgärder som minskar framtida utgifter eller risker. Vi har inte råd att avstå från investeringar som skyddar mot ökade driftkostnader eller säkerhetsbrister. Sådana åtgärder är i praktiken en försäkring mot framtida skulder.

Vi måste fatta färre men bättre investeringsbeslut. Kommunicera tydligare varför vissa saker görs och varför annat får vänta. Och sluta lova mer än vi har kapacitet att leverera. Det handlar om tillit, ansvar och långsiktig ekonomisk hållbarhet. Det handlar om tillit, ansvar och långsiktig styrning.

Investeringar

Kommunens investeringar behöver präglas av realism, långsiktighet och ekonomiskt ansvarstagande. Investeringsnivån måste anpassas efter kommunens ekonomi, organisationens genomförandeförmåga och de behov som finns i verksamheterna.

Under flera år har investeringsambitionerna varit höga samtidigt som endast delar av planerade projekt kunnat genomföras. Det har bidragit till en växande låneskuld och ett behov av tydligare prioriteringar.

Vi vill därför se en mer hållbar investeringsplanering där investeringar prioriteras utifrån faktisk nytta, långsiktig effekt och påverkan på kommunens ekonomi. Fokus behöver ligga på genomförbara satsningar som stärker kärnverksamheterna, minskar framtida kostnader och bidrar till kommunens utveckling över tid.

